

סטטוסקופ

נ. קצין

יוצאים מהורידים

99

ורידים נפוחים ברגליים אינם רק מטרד אסתטי. בראש ובראשונה זוהי בעיה רפואית, שעלולה להסתבך ואף להגיע לסיכון חיים. **ד"ר רם אברהמי, כירורג כלי דם בכיר ב"בילינסון" ובמרכז הרפואי ת.ל.מ בתל אביב, מציג את הטיפולים המתקדמים לבעיה**

משאית, אחד זורק את הדברים למטה. נבקש ממנו לזוז הצידה ופעולת ההעמסה תימשך".

איך מבטלים ורידים?

הטיפול המקובל בוורידים ברגליים, שמבוצע במרבית בתי החולים, הוא ניתוח שבמהלכו נתלשים הורידים הפגומים. הניתוח יעיל - אבל כרוך באישפוח, בהרדמה כללית, ובסיכון לפגיעה בעצבים הסמוכים לווריד. בעשורים האחרונים מוצעים טיפולים פחות אגרסיביים המבוססים על ביטול הוריד ללא הוצאתו. טיפול מקובל הוא הרס בחום, באמצעות גלי רדיו, טיפול בקרן לייזר או קיטור. הטיפול בגלי רדיו נחשב לבטוח יותר מבין השלושה. טיפולי צריבה בחום לוורידים ברגליים מבוצעים בהרדמה מקומית לאזור הנצרב, המבוצעת תוך זריקות חוזרות של חומרי הרדמה, וקרויה בעגה הרפואית 'הרדמה תופחת', שמאריכה את ביצוע הפעולה. זריקות אלו אף עלולות לגרום לכאבים ושטפי דם לאחר ההליך. טיפולים לצריבת הורידים גם דורשים חבישת גרביים אלסטיות על הרגליים למספר ימים עד מספר שבועות, עד לריפוי מלא של האזור.

מאז שנות ה-70 מבוצע טיפול בשיטת 'סקלרוטריפיה' באמצעות הזרקת קצף הגורם להרס הורידים. הקצף הוא חומר אלקוהולי מעורב באוויר, וגורם לצריבת הוריד ובהמשך לסגירתו. הטיפול מבוצע בהנחיית אולטרה סאונד. קיים טיפול בשם "קלרי ויין" המשלב טרשה עם צנתר הגורם להרס מכני פנימי בווריד. טיפול זה טוב בעיקר לוורידים דקים.

בשנה האחרונה הוכנס לשימוש בישראל טיפול חדש לסתימת הורידים הפגומים ברגליים באמצעות דבק ביולוגי "נוהסיל". הדבק מכיל את החומר הכימי 'ציאנו אקריליק', חומר שנעשה בו שימוש מזה המישים שנה לסגירת כלי דם פגועים במוח. בפעולה זעיר פולשנית תחת אולטרה סאונד מוחדרת צינורית המכילה את הדבק הביולוגי. הפעולה אורכת 40 דקות והמטופל מוחרר לביתו כשהווריד חסום לחלוטין. עם הזמן סופג הגוף את הדבק באופן טבעי. יעילות הטיפול נאמדת ב-92.9% הצלחה".

מהו הטיפול המועדף מבין כולם?

ד"ר אברהמי מסכם: "כיום יש מגוון אפיקים טיפוליים לוורידים ברגליים המאפשרים התאמה מיטבית למטופלים שסובלים מהתופעה. לא כל טיפול מתאים בהכרח לכל אדם, ויש להתאים למטופל את הטיפול שיהיה המועיל ביותר עבורו מתוך המגוון הקיים".

לא כל נים בולט ברגל מצביע על מחלת ורידים. אולם ורידים נפוחים הינם בעיה רפואית נפוצה ביותר, ולא רק בקרב נשים. לא מדובר במיטרד אסתטי בלבד - שכן ורידים נפוחים עלולים לגרום לכאבים, בצקות ולעתים גם לכיבים מסוכנים.

ד"ר רם אברהמי, כירורג כלי דם בכיר בבית החולים "בילינסון" ובמרכז הרפואי ת.ל.מ בתל אביב ומרצה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב, מסביר: "80% מנפח הדם שבגופנו מצוי בוורידים. זרימת הדם בתוכם בלחץ נמוך, מגינה עלינו בעת דימום, ובנוסף - הורידים על פני העור בשילוב עם מנגנון הזעה משמשים גם לצינון גופנו. כדי למנוע לחץ גרביטציוני של הדם כלפי מטה, הורידים מכילים ססתומים חד כיווניים. ליקוי בשסתומים מוביל לעליית לחץ במערכת הורידים ולהתפתחות אי ספיקה וורידית, ובשמה המלא: אי ספיקה וורידית כרונית (CVI). במצב זה יתפתחו ורידים בולטים ברגליים. ורידים ברגליים אינם תופעה קוסמטית בלבד, אלא בעיה רפואית, והם עלולים להוביל להתפתחות כבדות, עייפות בעמידה, בצקות, כאבי רגליים, התכווצויות, פריחה וגרד בעור. במקרים מורכבים, ורידים נפוחים עלולים לגרום גם להתפתחות פקקת (קרישי דם), דלקות ואף כיבים (פצעים פתוחים) שיש בהם סיכון לחולה".

הבעיה נתפסת כקיימת רק אצל נשים, האם זה נכון? מדוע?

ד"ר אברהמי: "מדובר בתופעה המשלבת גנטיקה וסביבה. כ-40% מהאוכלוסייה יפתחו ורידים ונימים בולטים ברגליים בשלב מסוים בחייהם. ברוב המקרים התופעה מתחילה בגיל צעיר, בתקופה שלפני לידה אצל נשים, ובהמשך בגיל העמידה ובגילאים מבוגרים יותר, והיא שכיחה יותר בקרב נשים - אם כי מתפתחת גם אצל גברים. בכ-20% מהסובלים מאי ספיקה וורידית מתפתחת פגיעה משמעותית באיכות חיים. כאמור, לתופעה יש גורם גנטי - ל-70% מהאנשים עם ורידים ברגליים יש קרובי משפחה מדרגה ראשונה עם בעיה דומה. גורמים סביבתיים כמו עודף משקל, עבודה במקצועות הדורשים שהות ממושכת בעמידה וכן התקופה שלפני לידה, מעלים את הסיכון.

אבחון התופעה מתבצע על ידי בדיקת רופא ובדיקת דופלר אולטרה סאונד (דופלקס) של כלי הדם בגפיים. בדיקה זו מבוצעת על ידי רופאים מומחים לכירורגית כלי דם, ומאפשרת למפות את כל הורידים ברגל, הן הטובים והן הקלוקלים, במטרה לתכנן את הטיפול".

לדברי ד"ר אברהמי, מאחר ולא ניתן לתקן ורידים שפעולתם השתבשה - הטיפול בוורידים בולטים מבוסס על ביטולם. "אנשים שואלים, אז איך יזרום הדם? אני נוהג להסביר שזה כמו המצב שבקבוצת אנשים שמעמיסים